

Contribuții filosofice românești la reconfigurarea conceptual-categorială din epistemologie

Structură compendiu proiect

Compendiul are o structură desfășurată pe cinci capitole, precedate de introducere, într-o ordine cronologică dar care reușește să respecte și o ordine sistematică în sensul că această cronologie corespunde și dezvoltărilor concentrice istoric-sistematice ale acestei discipline.

Ca o specificitate aparte dar fără a contrazice cele de mai sus, introducerea nu este doar o modalitate de prezentare rezumativă a conținutului lucrării, o „introducere” în ceea ce abordează cercetarea; fiind vorba despre un demers cu totul inedit, care presupune provocări serioase atât autorului introducerii cât și celorlalți (vezi fascicolul „metodologia proiectului”), această primă parte a *Compendiului* se instituie ea însăși aproape ca o cercetare de sine stătătoare. În această ordine de idei, analiza, evaluarea și prezentarea contextului apariției elementelor de teoria cunoașterii și epistemologie în filosofia românească va constitui punctul de pornire important în elaborarea lucrării. Această particularitate a avut o anumită relevanță în determinarea liniilor disciplinare principale în ceea ce privește contribuțiile la teoria cunoașterii și epistemologia românească.

În aceeași ordine de idei, un prim capitol propriu-zis al lucrării îl va constitui prezența kantianismului în gândirea filosofică de la noi, prezență care s-a făcut simțită odată cu modernitatea și a cunoscut o cale de pătrundere, în primul rând, prin unele lucrări ale lui Maiorescu și ale „maiorescienilor”.

Un al doilea capitol va înscrie schițe/proiecte inedite de teorie a cunoașterii și de epistemologie identificabile în operele unor filosofi români sistematici precum Vasile Conta, Lucian Blaga sau Mircea Florian (termenul pentru acest grupaj este al doilea an al proiectului – 2021)

Vom vedea apoi că, în legătură cu prima parte a lucrării (introducerea), a *contextului* apariției elementelor de teorie a cunoașterii și de epistemologie la noi, prezența unor autori români logicieni cu anumite rezultate în acest domeniu (de ex., Anton Dumitriu, Dan Bădărău, Ion

Didilescu, Gheorghe Enescu) devine cu atât mai relevantă și justifică configurarea unui alt capitol al compendiului.

O altă prezență extra-disciplinară în epistemologie, la noi, este cea reprezentată de unii matematicieni români din afara și din interiorul tradiției (neo)intuiționiste din fundamentele matematicii. Acest capitol va încerca relevarea și sistematizarea unor contribuții notabile ale unor autori precum Octav Onicescu, Dan Barbilian, Grigore Moisil etc.

O ultimă parte a compendiului (capitolul cinci) va cuprinde anumite contribuții de teorie a cunoașterii și epistemologie la reprezentanți români ai pozitivismului, ai filosofiei științei, oameni de știință. Deși ar părea că acest capitol (ultim) va fi cel mai puțin reprezentat, lucrurile nu stau deloc așa: deși nu este la fel de bine cunoscut, faptul că unii autori din alte arii disciplinare decât filosofia (științei) – cum ar fi autori care au rămas în conștiința publică drept „istorici” sau teoreticieni ai istoriei (cum este, de pildă, A.D. Xenopol) sau care au performat în zona unor discipline precum sociologia (de ex. Spiru Haret) unii oameni de știință (ca atare) – nu s-au asumat ca „epistemologi”, aceasta nu înseamnă că opera lor nu a reprezentat o contribuție la fel de „autentică” în câmpul filosofiei cunoașterii sau, uneori, chiar mai performantă decât în perspectiva clasică.